

Εναλλακτική Ενισχυτική (Συν)διδασκαλία

Γιούλη Χρονοπούλου, Δεκέμβριος 2018

Στο χτίσιμο
του ΜΝΑΕ

Η εναλλακτική ενισχυτική διδασκαλία προέκυψε από τη διαπίστωση αδυναμιών, ελλείψεων στα γενικά μαθήματα.

Βασικός στόχος: ο γλωσσικός & αριθμητικός γραμματισμός

Και εδώ εφαρμογή στη μεταβατική τάξη (Α' Λυκείου), αλλά δυνατότητα και για επέκταση

Η Ενισχυτική Εναλλακτική διδασκαλία

Ενισχυτική, γιατί:

- Ενισχύει τους μαθητές σε βασικές γνώσεις και δεξιότητες στα Νέα Ελληνικά και τα Μαθηματικά.
- Προωθεί τη θετική στάση απέναντι στα μαθήματα αυτά (και όχι μόνο).

Εναλλακτική, γιατί:

- Διαφοροποιείται από τη λογική της φροντιστηριακής λογικής ως πρόσθετης στήριξης.
- Στηρίζεται στη διαφοροποιημένη διδασκαλία (διαφοροποίηση σε δραστηριότητες, υλικό, προσδοκώμενα αποτελέσματα).
- Στηρίζεται στη συνδιδασκαλία.

Στη συνδιδασκαλία

- Δύο εκπαιδευτικοί (ή περισσότεροι) διδάσκουν το ίδιο μάθημα, την ίδια ώρα, στην ίδια τάξη.
- Και οι δύο συμμετέχουν σε όλα τα στάδια της εκπαιδευτικής διαδικασίας (προετοιμασία, σχεδιασμός, διδασκαλία, αξιολόγηση).

Η ύπαρξη δύο εκπαιδευτικών μέσων στην τάξη

Στα ΕΠΑΛ γνωστή από τα εργαστηριακά μαθήματα ειδικοτήτων

Στα υπόλοιπα σχολεία γνωστή (κυρίως) από την παράλληλη στήριξη

Στο εξωτερικό αρκετά συνήθης

Πρώτη φορά στα γενικά μαθήματα, γενικευμένα

Συνεπάγεται αλλαγή κουλτούρας – Μια Νέα Αρχή

Το ΦΕΚ

- Από το ΦΕΚ ορίζεται ο μόνιμος (συνήθως) εκπαιδευτικός ως Υπεύθυνος καθηγητής και ο αναπληρωτής ως Συνεργάτης.
- Ο Υ.Κ. έχει την ευθύνη των εγγράφων: απουσιολόγιο, βιβλίο ύλης, βαθμολογία, κλπ.
- Σημαντικός ο ρόλος των Διευθυντών

Όμως

01

Στην πράξη
υπάρχει (πρέπει
να υπάρχει)
ισοτιμία,
συνεργασία σε
όλα

02

Ο Υπεύθυνος
Καθηγητής δεν
πρέπει ούτε να
παραμερίζει
ούτε να
επιβαρύνει τον
Συνεργάτη.

03

Οι μαθητές και οι
γονείς γνωρίζουν
για δύο
διδάσκοντες

04

Έτσι,
διαμορφώνεται
και το ανάλογο
μαθησιακό κλίμα

Επιπλέον
διευκρινίσεις

Εξωδιδασκτικά
καθήκοντα:

Το ΦΕΚ ορίζει
υποχρέωση
εφημεριών, όχι
κάτι άλλο.

Σκοπός της συνδιδασκαλίας

Να αυξήσει τις διδακτικές ευκαιρίες για όλους τους μαθητές

Να ενισχύσει τη συνέχεια του μαθήματος – κάλυψη κενών

Να μειώσει το στίγμα για τα παιδιά με ειδικές μαθησιακές ανάγκες ή δυσκολίες

Να ενισχύσει την υποστήριξη στους εκπαιδευτικούς

Να μεγιστοποιήσει τα μαθησιακά αποτελέσματα

Χαρακτηριστικά

- Από κοινού σχεδιασμός, καθοδήγηση και αξιολόγηση όλων των μαθητών (είτε παρουσιάζουν δυσκολίες είτε όχι).
- Πιθανόν τροποποιήσεις του αναλυτικού προγράμματος, για την κάλυψη των διαφορετικών εκπαιδευτικών αναγκών κάθε μαθητή,
- παρά τον ενδεχόμενο διαφορετικό τρόπο σκέψης και προσέγγισης του μαθήματος από πλευράς των δύο εκπαιδευτικών.

Χαρακτηριστικά

- Συνύπαρξη σε όλα
- Υπάρχει ισοτιμία
- Αναφέρονται και οι δύο ως εκπαιδευτικοί του μαθήματος (και τα δύο ονόματα στις σημειώσεις, διορθώνουν τα διαγωνίσματα, κλπ.)
- Παίζουν κύριο ρόλο στην τάξη (με εναλλαγές)
- Δίνουν οδηγίες ή άδεια στους μαθητές

Βασική προϋπόθεση, μια πρόθεση: η πρόθεση *συν*

- Συνεννόηση, συνύπαρξη, συμπόρευση, συντονισμός, συνεργασία
- Συνεργατική διάθεση / εμπιστοσύνη
- Συνεργατικός σχεδιασμός
- Συνεργατική παρουσίαση
- Συνεργατική επίλυση του προβλήματος
- Συνεργατική διαδικασία

Βασικά (ή ιδανικά;) στοιχεία

- Ο επαρκής χρόνος για προετοιμασία
- Ο αμοιβαίος σεβασμός
- Η υποστήριξη από τη Διεύθυνση του σχολείου και η κοινή φιλοσοφία για τις αρχές της διδασκαλίας
- Η συμβατότητα των δύο εκπαιδευτικών
- Η κατάρτιση των εκπαιδευτικών
- Η ευελιξία

Επίσης

- Προετοιμασία, ενημέρωση της τάξης
- Ενημέρωση γονέων, συναδέλφων
- Αναγκαίες ίσως μικρές υποχωρήσεις – αμοιβαία κατανόηση
- Σταδιακοί στόχοι – αναθεωρούμενοι
- Κοινότητα γνώσης – μοιραζόμαστε και το πνευματικό υλικό
- Κοινά κενά για την προετοιμασία και τον σχεδιασμό του μαθήματος
- Συμφωνημένες κοινές αρχές μέσα στην τάξη

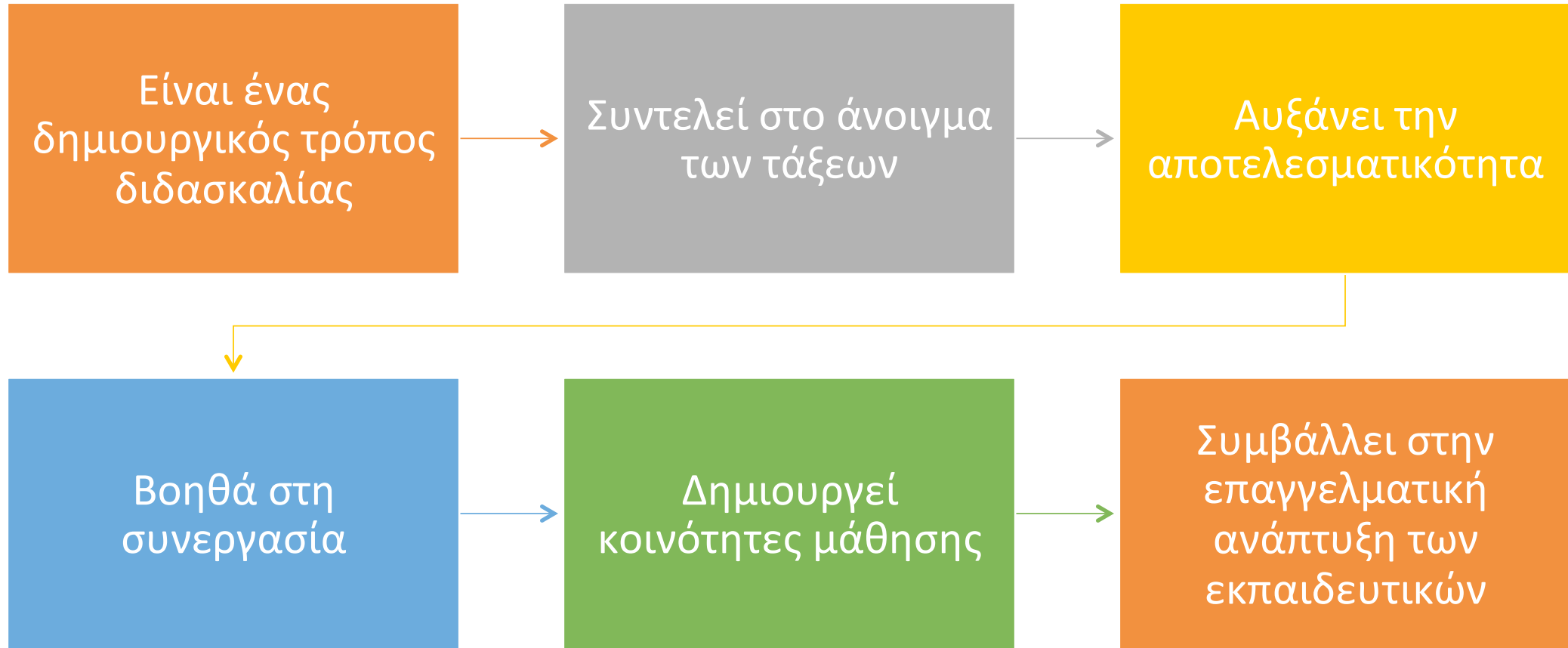
- Αποτελεί μοιρασιά και του κόπου και των ευθυνών
- Μοιραζόμαστε τους προβληματισμούς μας
- Μαθαίνουμε κι εμείς από τον άλλον, προσφέρουμε τα δυνατά μας σημεία, βελτιώνουμε τις αδυναμίες μας
- Εκμεταλλευόμαστε όλες τις δυνατότητες
- Μαθαίνουμε και από τους καθηγητές ειδικοτήτων
- Σχεδιάζουμε το μάθημα με διαφορετικού τύπου δυσκολίες, ώστε να ανταποκρίνονται όλοι

Αναγκαία

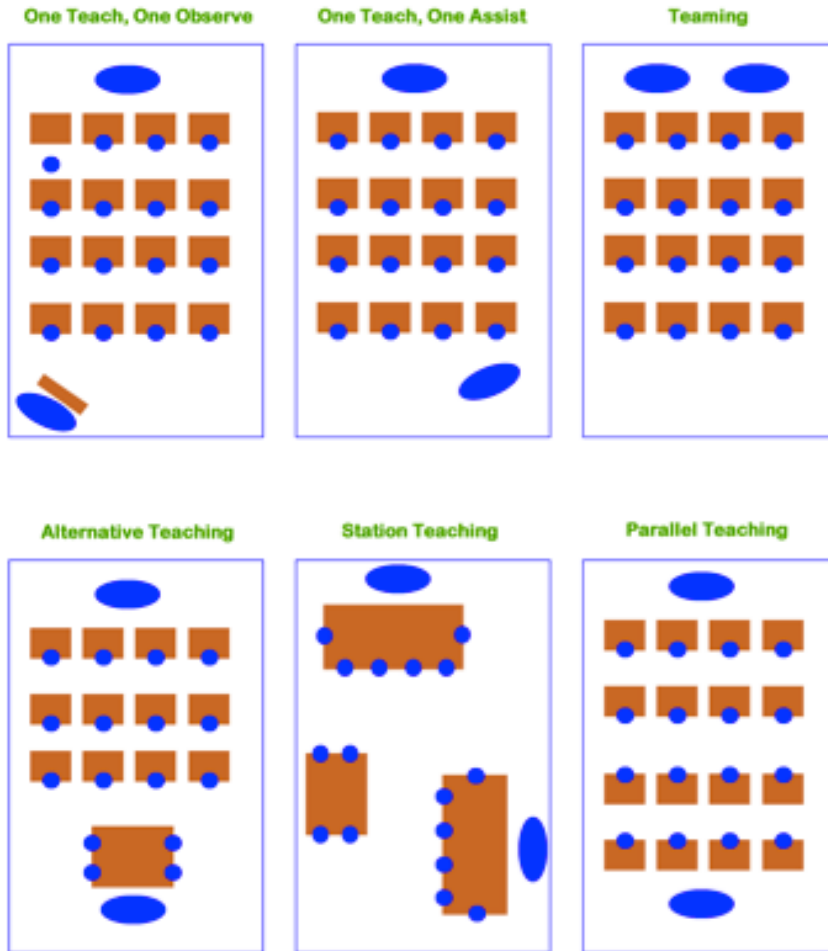

- Προσαρμοστικότητα, διάθεση για διαπραγμάτευση
- Εναλλαγή διδακτικών μεθόδων και μοντέλων συνδιδασκαλίας
- Συζήτηση (μικρο)προβλημάτων πριν εξελιχθούν, αλλά και κάθε προβλήματος
- Κλειδί ο σχεδιασμός
- Σίγουρα όχι «καλός» – «κακός»
- Καθιέρωση στόχων και διαδικασιών ανατροφοδότησης
- Συζήτηση με τους μαθητές για τη διαδικασία και την εμπειρία της συνδιδασκαλίας – καταγραφή εμπειρίας - διερεύνηση

Τι προσφέρει η συνδιδασκαλία

Models of Co-Teaching

Source: Figure 4.2 Co-Teaching Approaches from Friend, M., & Bmsuck, W. D. (2009). Including students with special needs: A practical guide for classroom teachers (4th ed., p. 88). Boston: Allyn & Bacon. Copyright 2002 by Pearson Education.

Τύποι – Μοντέλα συνδιδασκαλίας

- Ένας διδάσκει, άλλος παρατηρεί
- Ένας διδάσκει, άλλος επικουρεί
- Διδασκαλία σταθμού
- Εναλλακτική/ Συμπληρωματική διδασκαλία
- Παράλληλη διδασκαλία
- Ομαδική διδασκαλία
- Συνδυασμοί – παραλλαγές των παραπάνω

Ένας διδάσκει – ένας παρατηρεί/καταγράφει

Ένας διδάσκει – ένας υποστηρίζει, όπου χρειάζεται

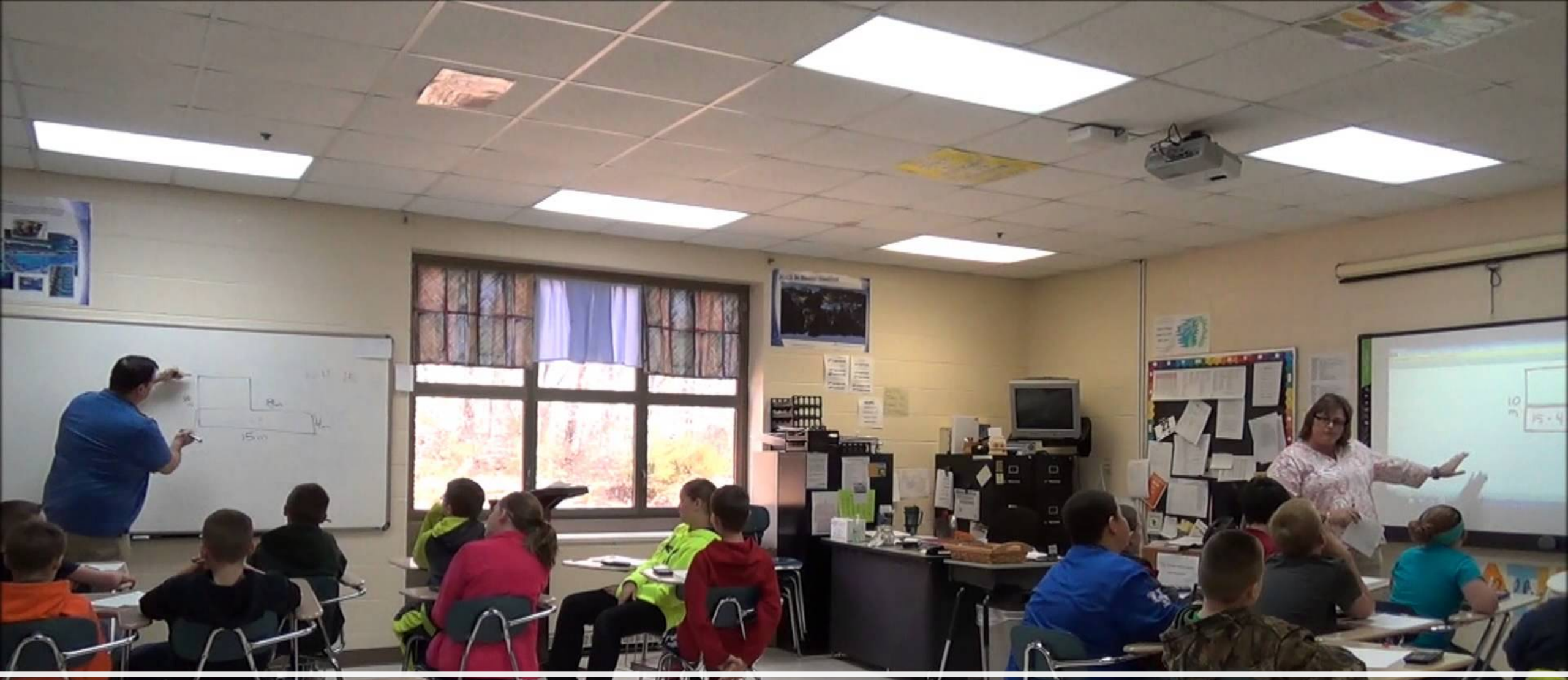

Διδασκαλία σε σταθμούς/ομάδες

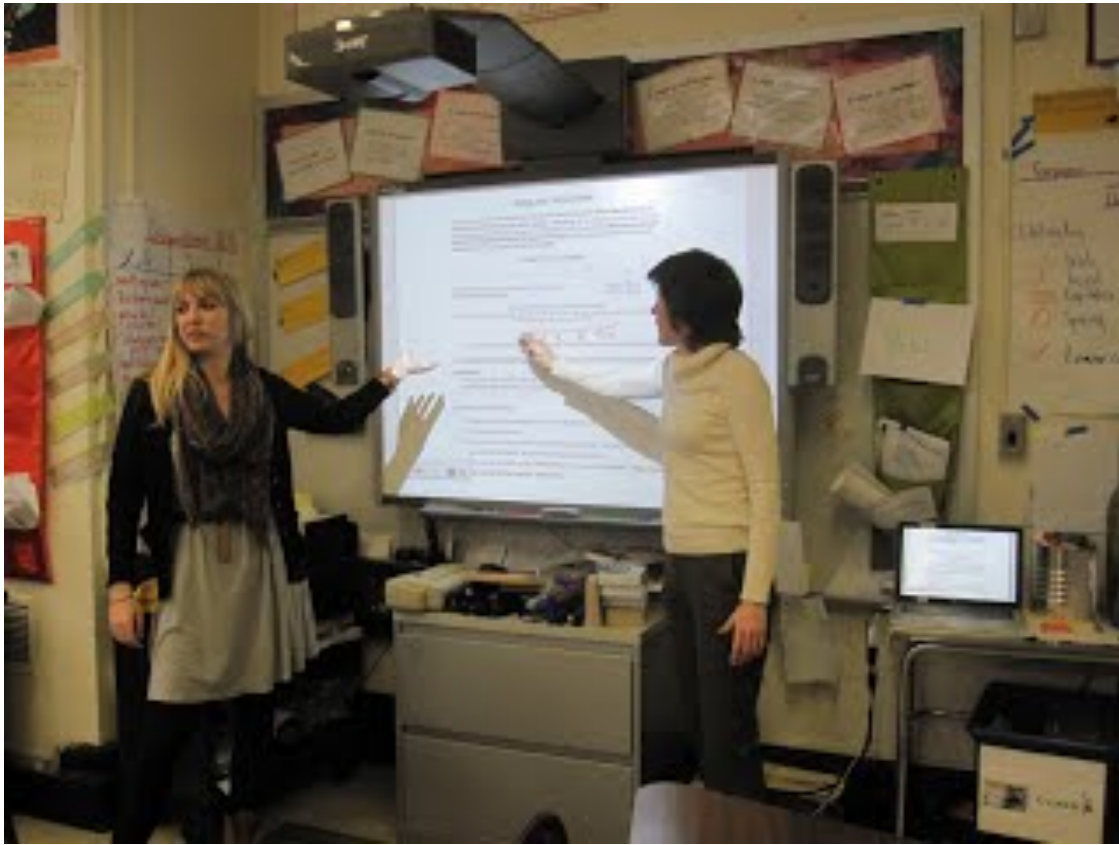

Εναλλακτική/
συμπληρωματική διδασκαλία

Ο ένας εκπαιδευτικός
υποστηρίζει μια μικρή
ομάδα μαθητών

Παράλληλη διδασκαλία (η τάξη χωρίζεται σε δύο ίσα μέρη)

Ομαδική διδασκαλία (από κοινού)

Συνδυασμοί, εναλλαγές,
παραλλαγές των παραπάνω

- Εναλλαγή μοντέλων, εναλλαγή ρόλων
- Δραστηριότητες ομαδοσυνεργατικές μοιράζονται ανάμεσα στους δύο
- Κίνητρο για τη χρήση ομάδων και σχετικών δραστηριοτήτων
- Συστηματική ένταξη της δουλειάς σε ομάδες

- Επικοινωνία στη διάρκεια του μαθήματος
- Η όποια αλλαγή σύντομη - να μη χαθεί η ροή
- Η συνδιδασκαλία στηρίζεται στην εμπιστοσύνη
- Η συνδιδασκαλία στηρίζεται στη διαφοροποίηση της διδασκαλίας

Επισημάνσεις

Αυξημένες
δυνατότητες
για:

διαφοροποίηση της διδασκαλίας

εξατομικευμένη στήριξη

ομαδοσυνεργατική διδασκαλία

βελτίωση μαθησιακού αποτελέσματος

πειθαρχία (ή/και δημιουργική φασαρία)

ευχέρεια στα παιδιά για ερωτήσεις, αναζήτηση βοήθειας, συμμετοχή

Επίσης

Δημιουργία συνεργατικού κλίματος
στην τάξη και στο σχολείο

Βελτίωση σχολικού κλίματος

Το ΕΠΑΛ πρότυπο

Θετικά σημεία συνδιδασκαλίας από τις έρευνες Για μαθητές:

Αύξηση αυτοπεποίθησης και κοινωνικών δεξιοτήτων

Αύξηση προσοχής και βελτίωση επιδόσεων

Μείωση αταξίας και αρνητικής συμπεριφοράς

Άσκηση στον σεβασμό προς τη διαφορετικότητα

Αίσθηση του ανήκειν, φιλίες

Άσκηση στη συνεργασία, ομαδικότητα

Απόκτηση ενσυναίσθησης

Μεγιστοποίηση διδακτικού χρόνου προς όφελός τους

Θετικά σημεία συνδιδασκαλίας από τις έρευνες
Για εκπαιδευτικούς:

Μοίρασμα αρμοδιοτήτων και υπευθυνοτήτων

Επαγγελματική ανάπτυξη – βελτίωση

Εμπλουτισμός και αύξηση χρήσης εκπαιδευτικών μεθόδων

Περιορισμός απογοήτευσης

Χρήση νέας/διαφοροποιημένης παιδαγωγικής προσέγγισης

Χρήση συνεργατικών λύσεων σε προβλήματα

Ανάπτυξη δημιουργικότητας και εναλλακτικών ιδεών

Ανάπτυξη συνεργασιών και φιλικών σχέσεων

Προβληματισμοί ή θέματα προς επίλυση (από έρευνες)

Η συνδιδασκαλία από μόνη της είναι ένα εγχείρημα πολύπλοκο και δύσκολο

Απαιτεί εξεύρεση χρόνου για προγραμματισμό, σχεδιασμό, εφαρμογή και αξιολόγηση

Υπάρχουν συγκρούσεις ή διαφορές προσωπικοτήτων, στυλ ή ακόμα και αξιών των συμμετεχόντων

Δεν υπάρχουν καθορισμένοι και αποσαφηνισμένοι ρόλοι

Υπάρχει ελλιπής επιμόρφωση και υποστήριξη των εκπαιδευτικών

Διαφορετικές προσωπικότητες - Διαφορές στη φιλοσοφία εκτέλεσης έργου

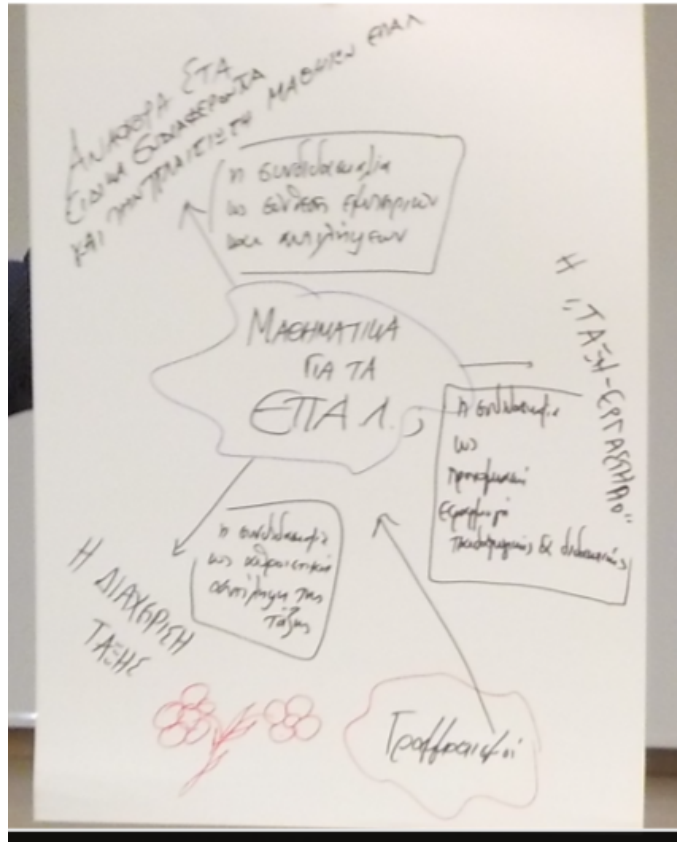
Προβλήματα χρηματοδότησης

Προβλήματα σχεδιασμού

Έλλειψη υποστήριξης σε διοικητικό επίπεδο

Ομάδες αποτίμησης για τη συνδικαλιστική

Συνεργασία
 Ομαδικότητα
 Αλληλεπίδραση
 Ενίσχυση - υποστήριξη
 Διάχυση ιδεών - μοίρασμα μεθόδων
 Δύο κίττοι κομμάτια από ένα
 Συνέχεια - εξέλιξη του θεματικού στα
 "συμβολικά γίγνη"
 Διαχείριση τάξης
 ΣΕ ΞΩΣΤΡΕΥΕΛΑ

Χαρτόνια αποτίμησης

Θετικές εμπειρίες από το πιλοτικό

Καλλιέργεια συνεργασίας μεταξύ συναδέλφων.

Ευκαιρία για ανταλλαγή απόψεων και αλληλεπίδραση μεταξύ εκπαιδευτικών.

Ευκαιρία για αλληλεπίδραση πάνω σε περισσότερους μαθητές.

Αύξηση της εξατομικευμένης στήριξης προς τους μαθητές, λόγω της εμπλοκής δύο εκπαιδευτικών.

Η συνεργασία μεταξύ των εκπαιδευτικών αντικατοπτρίστηκε στους μαθητές και ενίσχυσε τη δική τους συνεργασία και εμπλοκή.

Εξωστρέφεια, διάχυση ιδεών, μοίρασμα μεθόδων

Διευκόλυνση στη διαχείριση της τάξης

Προτάσεις από το πιλοτικό

Ανάγκη για
επιμόρφωση

Ανάγκη για
υλικό

Χρόνος για
προπαρασκευή

Επέκταση σε
άλλες τάξεις
και μαθήματα

Διάχυση της
εμπειρίας

Σας
ευχαριστώ!

